

Horns oversættelse, s. X) Noblere kunne ingen pave ønske en ærkebiskop omtalt.

Forfatteren har haft den gode ide at sammenligne det danske materiale med det engelske hvor C.R. Cheney sammen med sin kone, Mary Cheney, har udgivet en række breve til England fra Innocens III og behandlet dele af værket i en monografi om emnet (Stuttgart 1976). Det viser sig på baggrund af det lille materiale – der nævnes kun 4 pavebreve til England i denne forbindelse – at problemerne er de samme og løsningerne de samme. Der synes ikke at være tale om en særbehandling af Anders Sunesøn, men måske, materialets lidenhed i mente, af de nordiske lande. En sammenligning med cølibat-breve fra større dele af Europa ville være interessant.

Under alle omstændigheder må man håbe at Torben B. Nielsen vil fortsætte sit fortjenstfulde arbejde med at sætte dansk (og helst også) nordisk lovgivning ind i en europæisk tankegang: både ligheder og forskelle vil være af interesse.

Inge Skovgaard-Petersen

NYERE OG NYESTE TID

Vallø-pergamenter 1356-1713. Et repertorium. København, Landsarkivet for Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm, 1993. 170 sider. Kr. 50.

Vallø stifts arkiv, nu i sikker havn på Landsarkivet for Sjælland, rummer 122 pergamenter. Det ældste er et skøde på en gård fra 1356. Mest (hele 44 sider) fylder skødet fra 1707, da Vallø blev solgt til Plessen. Nogle bemærkninger om overleveringen savnes, men her kan man ty til repertoriet (2, VIII s. 278-279). Imponerende, at brevene har overlevet Grevefejden (de ældste af dem), svenskekrige samt Valløs brand 1893, men det fremgår dog, at mange flere er gået tabt.

Rækkefølgen er ikke kronologisk, men følger hovedgårde og bøndergods. Skødet fra 1356 dukker således op s. 75 under Himlingøje. Det skyldes, at udgaven har valgt at følge arkivets eksisterende ordning, der går tilbage til 1790'erne. Klogt nok, men hvorfor har man ikke markeret princippet med en indholdsfortegnelse og nogle overskrifter? Registreringen af hver enkelt pergament virker til gengæld kluntet og optager urimelig plads. Her burde man have skelet til beslægtede udgivelser.

Udgiveren, Jørgen Mikkelsen, som nok kunne have fortjent at få sit navn på titelbladet, har udført et stort arbejde, og at en enkelt henvisning er svipset, skal han ikke klandres for. Frederik I's skøde på Rårise gård er gengivet i Kong Frederik I's Registranter s. 165. Et andet skøde samt et tingsvidne fra 1528 er derimod utrykte, og det samme gælder et interessant mageskifte, udstedt af Roskildebispens 1530. Da de ældre breve alle er trykt i diplomatariet eller repertoriet, havde det været nærliggende at trykke de få, ukendte middelaldertekster in extenso.

Den fremførte kritik angår naturligvis bagateller. Det vigtigste er, at de 122 Vallø-pergamenter præsenteres på en måde, som både lokalhistorikere og forskere vil kunne glæde sig over.

Mikael Vengø